

## Hvor meget CO<sub>2</sub> udleder dine haveredskaber egentligt?

Vi elsker vores haver og gør meget ud af at anlægge og vedligeholde dem! Til det formål bruger vi et utal af forskellige maskiner, og det går ikke stille af: I Danmark findes der ca. 800.000 motordrevne plæneklippere og et ukendt antal andre mekaniserede hjælpemidler (f.eks. hækkeklippere, græstrimmere, kantklippere, kompostkværne, havestøvsugere, plæneluftere, buskryddere, brændekløvere, kædesave, flishuggere og trykluftensere mv.). Hvert år sælges alene i Danmark mere end 100.000 nye plæneklippere...

De mange motordrevne haveredskaber udleder CO<sub>2</sub> og bidrager derved til den globale opvarmning. En effektiv plæneklipper udleder ca. 1,2 kg CO<sub>2</sub> i timen og gennemsnitligt bruges plæneklipperen ca. 25 timer årligt. Det vil sige, at det samlede udslip af CO<sub>2</sub>, alene fra plæneklippere i Danmark, er 30-40 millioner kg CO<sub>2</sub> om året – og muligvis mere! Dertil kommer så udslippet fra alle de andre haveredskaber, samt støjen og udledningen af sundhedsskadelige partikler og uforbrændt benzin (kulbrinte).



Hovedparten af de danske plæneklippere er 4-taktsmotorer, mens især mindre haveredskaber som kædesave og buskryddere har 2-taktsmotorer. Haveredskaber med 2-taktsmotorer belaster miljøet mere end redskaber med 4-taktsmotorer, da de ligeledes udnytter benzinen langt dårligere end 4-taktsmotorer. Udslippet af især kulbrinte er derfor stort - helt op til tre gange så stort som for en 4-taktsmotor. Undersøgelser viser, at kulbrinte fra private plæneklippere, kædesave, hækkeklippere mv. er ca. 1.500 – 2.000 tons/år.

### Problemet med CO<sub>2</sub>-udslippet

I atmosfæren omkring jorden er der en række drivhusgasser, hvor den mest omtalte er CO<sub>2</sub>. Drivhusgasserne lader solens stråler slippe ned til jorden, hvor de omdannes til varme og reflekteres tilbage, men har svært ved at slippe gennem atmosfæren og ud i verdensrummet på grund af drivhusgasserne. Drivhusgasserne fungerer ligesom glasset i et drivhus; de slipper lyset ind og holder på varmen. Problemet opstår, når der kommer for mange drivhusgasser på grund af, at vi afbrænder olie, kul og gas (dvs. fossile brændsler) for at få el, varme, transport og varer. Afbrændingen betyder, at mængden af drivhus-gasser i atmosfæren, især CO<sub>2</sub>, øges. Med andre ord: "Glasset" i drivhuset bliver tykkere og varmestrålerne har vanskeligere ved at slippe ud. Derfor stiger temperaturen på jorden.

## Hvad kan du gøre?

Der er tre ting du kan gøre for at mindske udledningen af CO<sub>2</sub> fra haveredskaber:

- **Køb manuelle – eller til nød el-drevne - haveredskaber**

Det bedste er at bruge manuelle haveredskaber, som f.eks. håndskubbede plæneklippere og gammeldags haksakse. Hvis du ikke kan undvære motordrevne redskaber, er de elektriske apparater de næstbedste i forhold til klimaet. Selvom de elektriske haveredskaber også forurener, er det dog langt mindre end de benzindrevne. Det skyldes, at forureningen primært opstår på elværkerne, hvor de forurenende partikler i røgen filtreres bort, (men ikke CO<sub>2</sub>'en). Forureningen fra benzindrevne havemotorer kan reduceres, hvis du bruger grøn blyfri benzin. Det kan man købe på flere benzinstationer.



- **Køb Svanemærkede haveredskaber**

Der findes rigtig mange haveredskaber, som er svanemærkede, og derfor er bedre for miljøet. Alene indenfor plæneklippere findes der 37 modeller, som er svanemærkede! Gå ind på Miljømærkning Danmarks hjemmeside ([www.ecolabel.dk](http://www.ecolabel.dk)), og se hvilke haveredskaber der er miljømærkede, og hvem der forhandler dem. For at opnå miljømærkning, skal haveredskaberne opfylde en række krav til formindsket luftforurening, støjniveau, benzinforbrug og materialevalg.



- **Anlæg og vedligeholdelse af haven**

Endelig kan du mindske CO<sub>2</sub> udledningen fra din have ved at indrette haven, så der ikke er brug for at brænde så meget benzin, diesel eller gas for at holde den. Du kan f.eks. indskrænke græsplænen og i stedet lave blomsterbede eller busketter med bunddække, som blot skal luges med håndkraft. Du kan også erstatte nogle af de klippede hække med fritvoksende buske som Fjeldribs, Potentilla eller Spiraea. Også ukrudtsbrændingen udleder CO<sub>2</sub>, og her kan du mindske udledningen ved at sørge for at holde flisefugerne fyldte med rent fugesand, som ukrudtet har svært ved at spire i, samt ved at indskrænke arealet med fliser eller andre faste belægninger. Derudover kan du reducere mængden af haveaffald, som skal bortkøres ved at kompostere haveaffald og genbruge grenaffaldet i haven – f.eks. som risgærder og grenbunker til fuglelivet nede i baghaven.



---

**Du kan læse mere på:**

[www.agendacenter.dk](http://www.agendacenter.dk), [www.1tonmindre.dk](http://www.1tonmindre.dk), [www.havenyt.dk](http://www.havenyt.dk),